

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . . 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Restanciák.

II.

egelső rendszeres oka a hátralék-
 csinálásnak: a hivatalos helyiségek
 gyakori célszerűtlensége vagy elég-
 telen volta. Nem számolnak azzal,
 hogy az embert az ő gyarlóságai
 a hivatalba is elkísérik; előre gon-
 doskodni kellene tehát arról, hogy ez a kíséret
 a dolgozót minél kevésbé háborgassa.

Már most, kérdezzük, képzelhető-e magába
 mélyedt, szopora munka ott, ahol tiz-tizenkét ember
 ugyszólván egymás hátán lábatlankodik?
 Hiszen ezekből egyik vagy másik minden perc-
 ben megzavarja a szükséges csendet s nyugalmat;
 mert egy mindig keres valamit, egy másik ke-
 restetik, a harmadik gyufát, a negyedik cigarettá-
 papírt kér, az ötödiknek kételye, a hatodiknak
 jó ötlete, a többinek pedig ki-be járni, hozni-vinni,
 szóval ajtót csapkodni valója akad.

Ily viszonyok között alig van a napnak egy
 negyedórája, mely egészen és zavartalanul a munká-
 ére lenne, anélkül hogy megoszlanék a teendők
 és a gyarlóságok között. Nagyon furcsa takaré-
 kosság az, mely hivatalos helyiségek évi bérében
 megtakarít pár százat, de munkaidőben s erőben
 elfecsérel ezeket! Példákat idézhetünk éppen a
 legújabbban szervezett hivatalok köréből; de hisz a
 példák gyűlöletesek! És ki keresné a gyűlöletet?

Néhol még volna elég hely, de nincs kellő-
 leg beosztva. Nevezetesen leggyakoribb baj, hogy
 oly hivatalokban, melyekbe a nagy közönség foly-
 tonosan bejár, kevés a kijáró; úgy hogy akinek
 dolga van bent, minden egyes járásával, beszé-
 dével, haszontalan kérdéseivel, az összes személy-
 zetet zavarja, a helyett, hogy csak azt az egyet
 háborgatná, akivel beszélnie kell. Ilyen volt pél-
 dául a városi adóhivatal; ilyen berendezésű szá-
 mos községháza; a pénzügyigazgatóság számos
 szobája stb.

Második hivatalos formája és oka a hátralék-
 torlásnak: a fülösleges számcsinálás, az ün-
 kéntes munkaszaporítás.

Amit elvégezhetnének egy szóval vagy öt
 perc alatt, abból csinálnak egy tucat átiratot, fél
 napi írka-firkát öt embernek. Például: van itt a
 szerkesztőségnek letéve egy fizetési meghagyás,
 mely szól egy, mond egy egész krajezárról s van
 mellette hét hivatal különféle átirata, aláírása, bé-
 lyege és kézbesítési bizonyítványa.

Mig az ilyen tréfák készülnek, addig persze
 nem lehet mást dolgozni s torlódnak a hátralék.

Most következik a legnépszerűbb és legked-
 veltebb hátralék-gyártás: a siber. Ez eredetileg
 kétféle: természetes és mondva csinált. Természe-
 tes az, mikor a benyújtó fél vagy hatóság csak-
 ugyan hiányosan szereli fel az aktát, úgy hogy
 azt a hiány beérkezéig lelkiismeretesen elintézni
 nem lehet. Ilyen akta is sok van, mert sok a
 könnyelmű és fülöttes ember; de ezek számát
 könnyen le lehetne apasztani, egészséges rend-
 bíntetéseknek következetes alkalmazásával. Vagy
 lehet-e eléggé büntetni az olyan jegyzőt, aki pél-
 dául szegény árváknak életkérdést képező ügyé-
 ben elfelejti becsatolni ezt meg amazt a mellék-
 letet és emiatt a sürgős ügy néha fél évi haladékot
 is szenved? Hiszen talán mindenki köteles a dol-
 gához érteni és mindenkinek felelni kell az általa
 okozott károkért; tehát a tisztviselőnek is!

Szaporább azonban a sibernek mondva csinált
 faja.

Ezek ugyan mindig és mindenütt tenyésznek,
 de legújában szaporodnak számonkérő székek,
 közgyűlések, rovincsolások, és általában hivatal-
 vizsgálatok előtt. Ilyenkor a hátralékban elmerült
 referens elintéz egy nap tizszer annyit mint más-
 kor szokott, ezzel a rövid bölcseséggel: „vissza-
 adatik pótlás végett.“ Pedig az a „pótlás“ nem is
 szükséges, vagy legalább is mellőzhető!

Még ennél is tisztességtelenebb, de azért
 nem ritka az olyan siber se, amelyik kapkodá-
 sában olyan pótlást kér, mely régen ott van az
 akták között, de erőszakkal nem vétetik észre.
 Mind ezen siber ellen csak egy orvosság van,
 a hivatalfőnökök ébersége erélye és tapintata,

mely fokozza a kötelességérzetet, helyettesíti vele
 a hiányzó lelkiismeretet és érezteti a fegyelmet.

Végző és legbővebb forrása a hátralékok
 szaporodásának: a mostani helytelen kiosztási
 rendszer. Ha e tekintetben okosabb divat
 kapna lábra, nagyon megapadnának a restanciák.

Mert hogy is csinálják most?

Ugy, hogy a főnök mindennap kiosztja azt,
 ami beérkezett, tekintet nélkül arra, hogy mikor
 kerül a darab sorra. Így aztán az akták a refe-
 renseknél fülhalmazódnak s aki hanyag akar lenni,
 annak annál nagyobb a módja, minél nagyobb a rakás
 az ő asztalán.

Gondoljuk csak el, hogy menne a dolog, ha
 a főnök mindig csak egy napi munkát osztana ki?

Először is megtudná minden nap, melyik
 embere mennyit dolgozott? Másodsor amennyit
 ő egy emberrel napjában elvégeztetni akarna, az
 el is lenne végezve. A különbség tehát az lenne,
 hogy a lusta referens nem csinálhatna tetszés-
 szerinti restanciát, mert mindjárt az első darabnál
 rajtacsipnék és vagy elvállalt teendőinek pontos-
 sabb végzésére szoritának, vagy kitolnák a méltan-
 latlanul bitorolt székéből. Másik különbség az
 lenne, hogy a restanciák, amennyiben több darab
 jön be, mint megy ki, nem a referenseknél, ha-
 nem az elnöknel várnak sorukat rakáson. Ez az
 ügyesbajos közönségre nézve teljesen semleges
 volna.

E módszer ellen, melynek sikere sok helyen
 ki van próbálva, más kifogás nem tehető, mint
 az, hogy sok dolgot ad a főnöknek. Ez igaz; de
 hát ha a főnök urak sokalják a dolgukat, akkor
 az alantasoknak sem vehető ugyanaz rossz néven.
 És ha szabad a főnöknek a napi kiosztástól hu-
 zakodnia, csak azért, mert az ilyen ellenőrzés sok
 dologgal jár: miért ne volna szabad az alanta-
 soknak, siberék által kevesíteni a napi munkát?

Az alantasok pedig azt szokták felhozni a
 napi kiosztás ellen, hogy az nagyon gyerekes és
 férfiakhoz méltatlan rendszer.

Különös! hát mi csak akkor vagyunk férfiak,
 mikor a jogokról van szó; de mikor köte-
 lességünkkel állunk szemközt, akkor siberekkel
 gyerekeskedünk és lusta napszamos módjára lop-
 kodjuk a napot . . .

Miért volna méltatlan a dolgozni akaró ember-
 herhez az, ha mindennap bebizonyíthatná főnö-
 kének, hogy az ő hivatalnokai szorgalmához s be-
 csületéhez kételem nem férhet; hogy ő lelkiismeret-
 esen és szakértelemmel dolgozik; hogy amit
 tőle elvárnak, annak ő képes is megfelelni?

Ma, midőn olyan drága és éppen azért olyan
 édes a biztos kenyér, nem szabad a végletekig
 vinni az irdai naplopás nagyon lábrakapott di-
 vatját; mert immár nagyon hangosak a hátralékok
 torlódsái miatti panaszok és szebb is, jobb is
 lenne azokat közakarattal önértetből csökkenteni,
 mint megvárni, hogy ellenük akár az államhata-
 lom, akár a nagyközönség irtóháborút indítson,
 mikor aztán a bűnösökkel együtt szenvednek a
 büntelene is és a helytelen kiállításból
 folyólag, egyesek mulasztásáért egész testületek
 megbélyegeztetnek.

Hirek.

Egyházi kinevezések. Biboros érsektünk az
 almasi kerület esperesévé Boromisza Tibor jankováci
 plébánost, jegyzőjévé pedig Tormágy Gábor katymári
 plébánost nevezte ki. A hajósi egyh. kerület jegyzőjévé
 Fonyó Pál stükösi plébános neveztetett ki.

Kitüntetés. Gaál Ferenc szabadkai zenedei tanár
 és jeles zeneszerző himnuszát a pápa ösztönsége el-
 fogadta s különös kegyének biztosításával köszönetét és
 áldását küldte neki. Gaál ezuttal harmadszor részestül ily
 pápai kitüntetésben.

Nemes-Militics község plébánosává Vidákovich
 Pál bajai káplán választott meg.

Plébánosi vizsgálatot tettek: Turnovszky
 Rudolf verházi, Szabó Pál szabályai adminisztrátorok, Je-
 szenovits Félix szabadkai katekéta és Nagel Máté fili-
 povai káplán.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa
 részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a folyó évre
 föld- és házbirtok után kivetett, és érvényesített általá-
 nos jövedelmi pótladó kivetési lajstromok az 1883. évi
 44. t. c. 16. §-a értelmében folyó évi szeptember hó
 18-tól bezárólag 25-ig a városi adóhivatal helyiségében
 a hivatalos órák alatt közszemlére fog kitéteni. Egyben

figyelmeztetnek az adózók, hogy a kivetés elleni netáni
 felszámolásait, és pedig: a) azon adózók, a kik ezen
 adóemmel már a mult évben megróva voltak, a lajstrom
 kitételének napját; b) azon adózók, kik ezen adóem-
 mel a folyó évben első ízben rovatnak meg, adóztatásuk-
 nak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15
 nap alatt a városi tanácshoz címezve írásban beadhatják.
 Zombor, 1889. szeptember hó 12-én. Dr. Csíhás Benő,
 polgármester.

Névsora azon adakozóknak, kik ő Eminenciája
 dr. Haynald Lajos bibonok-érsek urnak ötven éves ju-
 bileuma alkalmából Zombor szab. kir. városa által át-
 nyújtandó emléktárgy beszerzésére készpénzben hozzá-
 járultak. (Folytatás.) Dr. Csíhás Benő ur gyűjtőívén:
 Schmausz Endre 5 frt, Asztenbergi Aszt Nándor 10
 frt, összesen 15 frt. — Dr. Margalits Ede és Zsigics
 Paresietics Ferenc urak gyűjtőívén: Bosnyák Péter 50
 kr, Bosnyák Nikola 50 kr, Bosnyák Marian 40 kr,
 Bosnyák Antal Ilin 1 frt, Bosnyák Marian 50 kr, Bos-
 nyák Antal Ivanov 40 kr, Bosnyák István 1 frt, Bos-
 nyák Ferenc 1 frt, Raics Fülöp 50 kr, Raics Marian
 30 kr, Matarics Márkó 1 frt, Matarics Xav. Ferenc 1
 frt, Matarics Ignác 1 frt, Matarics András 1 frt, Matarics
 Péter 50 kr, Matarics Ferenc 2 frt, Bogisics Péter
 20 kr, összesen 12 frt 80 kr.

Vízszabályozási ügyek. Aug. hó 23-án tar-
 tatott meg Piroson a „Piros-kiszácsi vizitársulat“ ez évi
 közgyűlése. Egyebek elintézése mellett az elnök és vá-
 lasztmány megválasztása is képezvén a gyűlés tárgyát,
 ez következőképen ejtetett meg: Az eddigi elnök, Zsig-
 mond Gyula, hű, pontos, odaadó munkálkodásával a
 társulat haláljára tette magát érdemessé s jegyzőkönyvi-
 leg köszönet szavaztatott részére s bár ő többszörösen
 visszautasította az ujalag feléje irányult közbizalmat,
 mindazonáltal a közgyűlés egyhangulag őt teszi meg
 újra a társulat elnökévé. Választmányi tagokká lettek:
 Szabó Péter, dr. Kamenitzky Sándor, Radujko Tima,
 Kovács Mihály, Baginya Pál, Máriy Milos, Kamber György.

A vármegyei hivatalok részére az író-
 szerek szállítását Posner Károly Lajos budapesti cég
 kapta meg, mely cég a kiirt árnál 10%-al olcsóbb
 ajánlatot tett.

Sztanisics község jegyzőjévé Neszmírák Mátyás
 rigyicai jegyző választott meg 12 szótöbbséggel Halm
 Ervin vármegyei alszámvevő ellen. Harmadik helyre
 Bittermann Károly szent-istváni jegyző volt kandidálva.

Hímen. E hó 16-án vezette oltárhoz gróf Teleky
 József nagybirtokos és országgyűlési képviselő özv. báró
 Rudits Józsefné szül. Szász Julia urnót. Esküvő után
 a gróf tetéleni birtokára utaznak.

A szerelem rózsalánca 14 lánc földért.
 Van Zomborban egy viruló hajadon, kinek évei számát
 udvariasságból nem kutatjuk, de nem is lehetséges azt
 egész biztonsággal megállapítani, mert azon anyakönyvv,
 melyben a leányzó születése konstatalva van, a 48-as
 zavaros időben elkallódott. Ha hölgyünk kor dolgában
 nem is egészen mai csirke, keblében a szerelem iránt
 még mindég fiatalos tűz lobog, még mindég lakozik benne
 a vágy egy ifjut boldogíthatni. Nem az ő hibája, hogy
 a házassaladó fiatalság — valószínűleg rosszul értel-
 mezett gusztsutból — inkább a 18 esztendő leányok
 után bomlik és nem akad meg egynek sem a szeme a
 már kissé aszott bájú, de kielegitő telekkönyvi művel-
 tésű hölgyön. Végre a hosszú kitérés és végnélküli
 epedés meghozta jutalmát. Egy gyakorlati gondolkozású
 ifju akit kienisei nem nagyon imádnak, lévén ő olyan
 hivatalbeli, akinek nevét az adó- és illetékhátralékosok
 mindennapi imájukba szokták foglalni, ad normám:
 „ments meg uram a gonosztól!“ — megszánta és polgári
 házasságra lépett vele. A frigy poézisát kissé eszökenti
 ugyan azon körülmény, hogy az önfeláldozó lépés ára
 közjegyző előtt átengedett 14 lánc föld és egy ház, de
 hát bennünket mi sem gátol abban, hogy e házassághoz,
 melynél a pap a golya, a tanu a fülemtle volt, legőszin-
 tébb áldásunkat ne adjuk.

Virilistának. Zombor sz. kir. város igazoló
 választmánya által ezennel közhírré tétetik, hogy ezen
 igazoló választmány a jövő évi legtöbb adót fizetők
 névjegyzékének összeállítására, illetőleg kiigazítására végett
 nyilvános tiléseit 1889. évi szeptember hó 26-án, 27-én
 és 28-án délutáni 3-tól 5 óráig a városház tanács termé-
 ben fogja tartani. Erről mindazok, — a kik az 1886.
 évi XXI. törvényeikk 26. szakasza értelmében az összes
 állami adójuk kétszeres számítását kívánják igénybe
 venni, — azon hozzáadással értesítetnek, hogy a fenti
 napokon személyesen vagy írásban jelentkezzenek, és
 jogosultságukat igazolják, különben az idézett törvény
 27. §-a értelmében az adó kétszeres beszámításának
 kedvezményétől ezen alkalommal elesnek. Egyben felhi-
 vatnak azok is, a kik más törvényhatósági bizottságok
 tagjai, hogy az tilések tartama alatt nyilatkozzanak,
 vajjon ebbeli jogukat Zombor szab. kir. város törvény-
 hatósági bizottságában kívánják-e gyakorolni? Kelt
 Zomborban, 1889. évi szeptember hó 12-én tartott vá-
 rosi igazoló választmány üléséből. Barthal József, igazoló
 választmányi elnök. Athanaczkovits György, igazoló vá-
 lasztmányi jegyző.

Állati járványok vármegyénkben. Az
 állati himlő Zomborban és Gara községben, a lépéne
 (antrax) Szóntán, a takonykór és bőrféreg Kulpinban,
 a veszettség O-Szivac, Moholy és Sztanisics községekben
 részint szörványosan, részint nagyobb mérvben járvány-
 szerűleg lépett fel.

Az utolsó világiállítás kirándulás.

A magyar államvasutak menetjegyjárója tekintettel arra a rendkívüli érdeklődésre, melyvel az eddigi három párisi kirándulás találkozott s különösen arra, hogy kereskedőink, iparosaink, gyárosaink leginkább a bekövetkezett őszi évadot tartják magukra nézve a legalkalmasabbnak arra, hogy Párisba utazzanak a jövő hónapban, október 10-én rendez még egy, s ez utal utolsó kirándulást Párisba. A kirándulásra, ép úgy mint az elsőkre, lehet jegyet váltani teljes ellátással 8 napra, vagy a nélkül, megjegyeztetvén, hogy az ellátás módja akként, van szervezve, hogy a turista választhat Párisnak mintegy 20, különböző pontokon fekvő vendéglője között, s így nem kell az étkezés miatt abba a fogadóba, a hol lakik visszatérnie. Több ilyen vendéglő magán a kiállítás területén is van. A kirándulás jegyei 30 napra érvényesek. A résztvevés árai, valamint egyéb részletek felől később nyújt felvilágosítást a menetjegyjáró (Budapest, Hungária szálló) mely kívánatra bárkinek megküldi a kirándulás részletes programját is.

A szabadkai negyedmillió lopás ügyében a végtagyalást jövő hó elején tartják meg. E tárgyalásra 30 vádlott és 150 tanu van megidézve.

Árverések. Az Amerikába szökött Szeitrich Károly 9357 frtra becsült ingatlanra október 8-án Zomborban; — Hirsch Katalin 3600 frtra becsült ingatlanai október 8-án Baján el fognak árvereztetni.

Véres verekedés csendörök és a nép között.

F. hó 11-én Almáson véres harc folyt a csendörök és nép között. Az eset részleteiről a következőket írják: Borzalmas részletei vannak annak a véres koresmai harcnak, mely Almás községben lefolyt. Hasonló ez az eset a gyulai verekezéshez, amennyiben Almáson is bucsú volt az összejöttök napján s konstatació van, hogy a csendörök ugyszólván védelmükre használták a golyót. A véres dulakodás éjnek idején történt. A község nagykozmájában falubeli legények táncoltak muzsikaszó mellett és összeveszték a lányok, mint ez már ott vérbeli szokás. Két táborra szakadt a bortól felizgult s öklét subintató legénység, a lányok megriadva húzódtak félre, majd a dulakodók közé vetették magukat könyörgő szóval, hogy ne verekedjenek, hanem táncoljanak. Már megcsapolták egyik-másiknak a fejét, mikor a községbeli csendörösi járőr három tagja fegyveresen megjelent a helyszínen. A felbőszült legények most, a helyett, hogy engedelmeskedtek volna, a csendörök ellen fordultak kettős erővel, kitaszították őket a koresmából. Dulakodás közben a csendörök súlyos ütlegeket kaptak. A legények bezárták a koresmaajtót s az ablakon keresztül az udvarról felszedett kövekkel dobálták a csendöröket, a kik eközben külső ellenségek által is meglettek. A meggyülemlett utca nép hátba, a koresmai részeg csapat arca hajgálta őket. A véres viszályja gyakran behallatszott a csendörök csendre intő kiáltása, figyelmeztetése, fenyegetése, míg végre felhangzott az első lövés. Vad utcai harc keletkezett erre. A koresmaajtót felszaggatták s jobbról-balról ellenséges csoportok zúdultak rá a csendörökre, a kik löttek és ismételve tüntek. Véres kiáltás hangzott jobbról-balról — Meglöttek! Amott! — Melhált! Erre a nép megriadva menekült. Már 8—10 lövés történt. Három legény és leány fekkidult halva részint a koresmapadlón, részint az utcán. Többen megsebesültek: egy legény a lábán, egy leány a karján. A veszedelem kezdeményezői szorony közé kerültek. Majd megérkezett a helyszínre a szabadkai szárnnyól Kéry Gyula rendőrhadnagy, a ki távirati jelentést tett rögtön a szegedi kerületi parancsnokságnak. Három nap óta a helyszínen van a hadbíróóság részéről Zsifkovics Lajos százados hadbíró, a ki erélyes körültekintéssel vezeti a vizsgálatot. Az áldozatokat, a kik közt kettő, mint kezdeményező szerepelt, tegnap temették el nagy részvét mellett. Az egész falu megsiratta azt a szegény leányt, a ki ártatlanul esett a vérengzés áldozatául.

Meghívó. Az 1890. évre érvénnyel bíró bíró leg-több adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének kiigazítása céljából a vármegye igazoló választmánya folyó évi szeptember hó 18-án d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig hivatalos helyiségben ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1889. szeptember 11-én. Schmausz Endre alispán, mint az igazoló választmány elnöke.

A báró Rudics-féle hagyaték ma-holnap oly bonyolódott lesz, hogy száz prókátor sem igazodik el benne. Legújabbban Rudics Anna, férjzett Fabriczi Károlyné, tábornok neje és 25 érdekűtára, mint Rudics Mihálytól, az örökösök dédapjától származó törvényes örökösök nevében Kollár Lajos budai ügyvéd nyújtotta be a budapesti kir. törvényszéknél az örökösödési keresetet, báró Rudics végrendeleteinek érvényesítése és az 1.326.289 forint értékben leltározott hagyatéki vagyonnak kiadása iránt. A végrendelet azért kéri érvénytelenítettni, mert br. Rudics már 1882 óta nagyfokú, előrehaladott lélekes butaságban szenvedett és így 1883. évben, a végrendelet alkotásakor, teljesen öntudatlan állapotban volt, minck igazolására orvosi bizonyítványokat esatolnak, számok tanukra hivatkoznak, u. m. a báró gyógykezelt orvosokra, a báró volt környezetére, közeletünk ismert alakjaira, ezek közt magára Tisza Kálmán miniszterelnökre. A budapesti törvényszék ezen nagyérdékű ügyben 1889. november 11-ére idézte maga elé perfülvételre a 26 felperest és 29 alperest. Báró Meszena Ida, ki szintén egyike a törvényes örökösöknek, külön pert indított a végrendelet örökösök ellen.

Öngyilkosság. Zentán Kineses Julesa 15 éves hajadon, mivel anyja megdorgálta, fölakasztotta magát.

Színészet Baján. Halmay Imre szín-gazgató társulata Baján jövő hó 19-én kezdi meg működését, homna december végén Zomborba jön társulatával.

Esküvő. Posztics Mária, g. kel. tanítónő, Posztics Máté zomborvárosi irodatist szép és kedves leánya, tegnap tartotta esküvőjét Vrányován Dimitrijevis István ottani gyógyszerészsel.

Levagták a fülét egy Peng Antal nevű szabadkai embernek. Borfejítés közben összeveszett társával s azok fülét lebeszállták. A dolog porre került s a szakértői becsés alapján a viaskodók 20 frt, szóval husz frtnyi kártérítésben kiegyeztek.

Hímen. Hódásági rendes dolgozótársunk híre szerint, az ottani kisasszonyok igen káposák, most is kettésével viszik el őket az ottani fiatalemberek elől. Ugyanis Butter-Walter Antal, előnyösen ismert zombori kereskedő, hódásági földink folyó hó 14-én eljegyezte Müller Mihály hódásági tekintélyes vaskereskedő és jeje

Hauke Mária kedves és művelt leányát, Vilma kisasszonyt. — Haász Ferenc veprováci törekvő tanító pedig ugyancsak Hódásághon folyó hó 15-én eljegyezte Wenk Benedek hódásági érdemes és széles körökben tisztelt kántortanító szeretetreméltó és kedves leányát, Anna kisasszonyt.

Irodalom.

Muschinek János hasznos kis könyvet írt a filloxerás szőlőnek szénkénnel való kezeléséről. Ára 20 kr.; megrendelhető szerzőnél (Budapest, II., Kopár-utca 17. sz.)

Uj lap Szabadkán. Az uj lap Szabadkán már nem újság, minden évben születik ott 2—3 uj lap, rövid pályafutás után meg is szűnik rendesen mindenik. Ezúttal nem közönséges politikai vagy társadalmi lap indult meg, hanem élelap. Az első szám alaposan lezsedte a felét a szabadkai társadalomnak, melyről azonban a multak alapján föltehető, hogy a jövőben is elég zsiros anyagot fog fölszínre vetni.

Dr. Toldy László, Budapest főváros főlevéltárnoka, a „Törvényhatósági Naptár“ 1890-iki folyamára hirdet előfizetést. A naptár e II-ik évfolyama az elsőnél tetemesen, bővebb lesz és az egész ország általános címűtárát, az ország törvényhatósági címűtárát s ezenkívül hasznos tudnivalókat is fog tartalmazni. Ára 1 frt 50 kr.

A kernyajai tanítógyűlés.

F. hó 12. tartották meg Kernyaján a zombori esperes-kerület néptanítói rendes őszi tanácskozmányukat, mely a következő sorrendben folyt le:

Fél 10 órakor Schauer Ferenc otthelyi plébános ur Veni Sancte-val egybekötött csendes szent misét mondott, mely alatt a kerületi tanítóóság magyar szent énekeket énekelt. Míse után ugy az egyházi, mint a világi tanítók az elemi iskolában gyűltek össze, hol Meszner bezdáni esperes-plébános ur az ülést igen szép, magvas és tartalmas beszéddel nyitotta meg, örömet fejezve ki a felett, hogy első ízbeni elnökösködése alkalmával a tanítók ily igen szép számban jelentek meg. Jelen volt 13 egyházi és 33 világi tanító; mint vendéget ott láttuk a község jegyzőjét Preszly János urat, továbbá ntsz. Steltzer András rigyicai káplánt és Penninger József rigyicai káplánt.

Az ülés megnyitása után, szomoruan jelenté az elnök, hogy az isteni gondviselés ez évben eme kerületből ismét két érdeműs egyént szőlított magához, ezen két lankadhatatlan buzgalmu egyén nem más, mint főtisz. Goldschuh József volt sztanisiesi prépost-plébános és főt. Inglicshoffer Károly kernyajai esperes-plébános; kéri emléktájkot jegyzőkönyvileg megörökíteni. — Eme indítvány elfogadtatott.

Felolvasatott a Kupuszinán tartott 1888. évi kerületi ülés jegyzőkönyve. — Nagys. és főtisz. Fejér Gyula zombori apát-plébános indítványozza, hogy a meglevő ilyenmű jegyzőkönyvek egyenesen be és célra bekötendő jegyzőkönyvbe vezettessenek be és így megörökítsenek. Pénztárnok utasított egy ily állandó jegyzőkönyv megvételére; — különben a jegyzőkönyv tudomásul vétetett és hitelesített.

Felolvasatott az egyházmegyei főtanhatóság körrendelete. Utasítottak a lelkesek, hogy a hittan oktatását ne bízzák egészen a tanítókra, hanem ök maguk is oktassanak; az elemi kátét pedig ugy használják, amint az egyes osztálynak elő van írva; a gyermekek pedig a téli hónapokat kivéve, minden nap a templomba vezetőndők szent misére, s míse alatt szent énekeket énekeljenek.

Minden iskolába a munka-napló bevezetendő, melybe kötele leend a tanító óráról órára a feldolgozott tananyagot bejegyezni; a részletes tanterv is hétről-hétre és így hónapról-hónapra kidolgozandó. Az osztatlan népiskolákba pedig a Mócsy, Petrováz és Schultz-féle tankönyv hozandó be, az egyes szaktárgyakhoz használatuk pedig szigorúan eltiltatik. Végül szeptember 1-én vagy legalább 15-én már mindenütt megkezdendő az előadás.

Konczek János csonoplyai tanító a hittan oktatására nézve megjegyzi, hogy ez az osztatlan iskolában ki nem vihető, mivel a gyermekek ennek alapján, ugyanazon egy kérdést, különböző kifejezésű szavakkal lennének kénytelenek, ugy amint osztályonként feljebb haladnak, megtanulni, mit ő csakis időmulasztásnak tekint; nézete szerint legjobb volna a kis kátét ugy beosztani, amint ez régente volt. Eme indítványhoz Fejér Gyula apát-plébános ur is csatlakozik.

Ami a Mócsy, Petrováz és Schultz-féle tankönyvet illeti, Konczek nézete szerint a tanterv még ez évben ezek alapján ki nem dolgozható, mivel a tanítók nagyrésze még eme tankönyvet nem ismeri; tehát a tanterv eme tankönyv alapján csakis a jövő tanévben lenne kidolgozandó.

A fentí két megjegyzésre nézve felirat lesz megnevezendő az egyházmegyei főtanhatóságához; különben a körrendelet tudomásul vétetett.

Következett a következő tantétel kidolgozásának felolvasása:

Az anyanyelvi oktatás egyik gyakorlati főcélja a fogalmazás tanítása levén, adassék elő, hogy a tanítás e nemét illetőleg

- a) mi a teendő osztályonként?
- b) az V. és VI. tanfolyamban mely ügyiratokra fektetendő a főslly?
- c) mily eljárást kell követni a levélírásnál való tanításnál?
- d) különösen mily eljárást kell követni a köszönőlevelek szerkesztésének tanításánál?

Az első felolvasó Konczek János csonoplyai kántortanító volt, kinek dolgozatából kitűnt a praktikus észjárás és a kártató szorgalom.

Jauch Ferenc zombori tanító nem ért egyet Konczekkel, különösen ott, hol azt mondja, hogy a nyelvtani szabályok beemlékezős mellőzendő; mert ez ott, hol a gyermekek a gimnasiunba lépnek elő, dacára annak, hogy a népiszkola el van különítve a középiskolától, elkerülhetetlenül szükséges. Nézete szerint inkább a nyelvtani szabályok, semmint az egyes ügyiratoknak tanítása szükséges a IV. osztályban; mert mit szólna a gimnasiun, ha a gyermekek a nyelvtani szabályokból mit sem tudnának? Különben a dolgozat élénk helyesléssel fogadtatott.

Második felolvasó, ugyanezen tételtől, Beer Gyula gyulafalvi kántortanító volt. Dolgozata igen nagy munkásságra vallott; miért is helyesléssel fogadtatott.

Következett a „levegő“ ismertetéséről gyakorlati tétel 1/2 órai előadása.

Előadónul felszólítottat Kompost Anna kernyajai tanítónő. Az előadást élénken fűszerezte az egyes feleletre felszólított tanítók és tanítónők csattanós felelete, mi is igen derült hangulatba hozta az egész gyűlést. Az előadónő kitüntetőleg megdícsértetett.

Erre Czinkler Gyula zombori tanító érkezett „a mérges növények jellemzéséről az elemi népiszkolában.“ Ezen félórai gyakorlati előadás felolvasása is élénk éljenzéssel fogadtatott.

Társas ebédre a helybeli „polgári olvasókör“-ben gyűltünk össze. Az ebéd kifogástalan volt, csak a bor nem vala a legjobb minőségű. No de azért mégis dícséret legyen mondva a derek fetternek, ki német létere jó magyarosan vendéglét meg bennünkét. Az ebédnél 48-an vettünk részt.

Ebéd alatt a felkészítőnk sem hiányoztak; ezek árját főtiszt. Meszner esperes-plébános nyitotta meg. Első felkészítőjét főmagasságú bírnok-éresk urunkra mondotta, esetelvéen ritka jószívűségét és emberbaráti szeretetét, melyet ismét azzal bizonyított be, hogy a kalocsaegyházmegyei kántortanítói nyugdíjalapot 50 éves áldozásági jubileuma alkalmával 280,000 fittal gyarapítási szándékozik; eme felkészítőnt a tanítók szűnni nem akaró harsány éljenzése követte. Eme felkészítőnt után élteté az esperes a buzgó tanítói testületet, Konczek szép válogatott szavakban élteté főtiszt. Meszner esperest, az esperes Fejér Gyula apát-plébánost és a helybeli derek jegyzőt, Preszly Jánost, mint a tanügy és közügy lankadhatlan bajnokát stb.

Estenden jól végezve, derült hangulatban hagytuk oda a kies fekvésű Kernyaját.

Kuzmics Lajos,
zombori néptanító.

A MAGYAROK PÁRISI KIRÁNDULÁSA.

Saját tudósítónktól.
(Folytatás.)

Turin.

Még három állomás, és Turinban, utazásunk egyik céljánál vagyunk. Gyorsan egymásután elhagyjuk Sautthia, Bianz és 9 óra tájban Chivasso (Kivasszo) kis állomásokat. Az est a maga sötéttségével leboasztotta a vidékre, hiába erőlködök szemünk; nem látunk semmit, csak itt-ott egy-egy pislogó lámpát. Mindenki mozgolódik, szedegeti holmijait, kofferjét, hisz már nincs messze Turin. — Urak, Turin, Turin! kiáltják mindenfelől. Mindenki az ablakhoz tolakodik. „A város ki van világítva, illuminációval fogadnak“ — mondogatják a vérmesebb reményűek. És volt valami a dologban, mert csakugyan erős fénypontokat lehetett látni a város különböző részeiben. Már majdnem jó negyedőrája, hogy a város északnyugoti oldalán haladunk, mely csaknem egészen sötét és a kivilágításnak, fényes fogadtatásnak semmi nyoma. Már kételkedni kezdünk az olaszok vendégszeretében. De nagyon csalódtunk utóbbi fölvetésünkben. Mert midőn hosszú vonatunk pár pillanat múlva a Porta Nuova (Uj Kapu) nevű pályaházba herobogott, a temételen sok, majdnem egymás hátán álló olasz ezer meg ezer torokból harsányan kiáltotta: Viva l' Ungheria. Mi meg: Viva l' Italiával feleltünk, mire a riadás az olaszok részéről kétszeresen, háromszorosan ismétlődött. Végre az egyes csoportok ki kezdtek szállani a kocsikból és sorakozni az egyes hotelekből előre kiköltött s az illető csoport számát magasra tartó kalauz körül. Hordár, targonca, a podgyász elvitelére elegendő számmal volt. Midőn az egyes csoportok a pályaházból a Vittorio Emmanuele körútra léptek, a kettős sorfalat képező olaszok, férfiak, nők, fiatalja, öregje, apraja s nagyja oly rengeteg evvívákban tört ki, annyira lobogtatta kalapját, kendőjét, a fiatalok tapsolva, hadonázva, kezökkel majdnem belecsimpaszkodva az elvonuló magyarok hajadon fejébe, hogy majd belereszegedünk a nagy ünnepeletésbe, triumfusba, nem győzve eléggé hol jobbra, hol balra köszöntgetni magasra tartott kalapjainkkal.

Végre is sértetlenül, testi épségben érkezünk meg a kijelölt hotelbe. A harmincharmadik csoport tagjai, köztük nyolc zombori, a Principe Amadeo-ban lett elszállásolva, közel az indóházhoz, a remek Vittorio Emmanuele körútnak egyik sarkán. Az elszállásolásnál csak egy búkösdí, pokrócdurvaságu plébánossal volt egy kis kellemetlenségünk. Vacsorára, melyet kiki fizetett magának, kaptunk finom borjúsítlet és jó vörös bort. Vacsora után a csoport fiatalabb férfitagjai még vagy félegyűrűt bolyongtunk a körúton, tanulmányozva az elegáns kávéházak előtti utcai életet.

Reggel, július 5-én, pénteken pihent erőben ebredtünk fel a nagy napra, mely teljes életünkben emlékezetes marad a szép, magasztos, emelő jelenetek miatt, melyeket átéltünk. Kossuth Lajos arcképét tartalmazó kis kőralaku jelvényt fektetünk rokkunk gomolykába tüzvén, az előre kapott jeggyel a museo civico (muzeo civico) megtéktetésére mentünk. A huszonkét teremben igazi kínészi a művészetnek fel van halmozva; szebbnél szebb szobrok, festmények és fadaragványi rezekek. Egész délelőtt egy óráig időztem ott, nem győzvéen eléggé bámulni a sok szép tárgyat, melyekről pontos és részletes jegyzetaim vannak, de közlésüket elhagyom, mert nem akarom a figyelmet a mai napnak főeseményétől, a páratlan emléktű Kossuth-bankéttől elfonni.

Majdnem egy negyedőrai kocsizás után a városnak déli részén, a Po partján levő parco del Valentino-ba érkezünk, hol szállván Sogno (Szönyo) ur fényes vendéglőjébe mentem. Itt már a magyar kirándulók legnagyobb része össze volt gyűtlve, részint beszélgetéssel, részint evessel lévén elfoglalva, mert határozottan nem tudták, mikor jön Kossuth s hány órakor kezdődik a bankett. Én, minthogy a milanoi Secoloban már előző nap este olvastam, hogy Kossuth két órakor jön közénk és már kettőre járt az idő, a parco del Valentinohoz közel eső, az 1884-iki kiállítási pavillonhoz mentem; mert benne kellett a nagy eseménynek lefolynia. Itt már hatalmas sokaság hullámozott föl s alá a pavillonhoz fölvezető lejtőn, a pavillonba fölvezető tiz lépcsőn és a két oldalt felállított tribünökön. Maga az épület eleje, honnan gyönyörű kilátás nyílik a közellevő középkori várra, a városnak Pón túli hegyes, villakkal teleépített részére, három részből áll; alul a hom-

lokzatnak m
oszloppal har
lőtte háromsz
ablak követk
homlokzat m
terjeszkedik
szemközti fal
gyar nemzei

Kevés-e
viselő feláll
a jelenlevő m
beszélje alul
az öreg urat
hogy az aszt
szór a bírái
foglalják el
suk szerint be

Alig feje
nem arató sz
tok, melyek
szetszóra a
erosen hullám
tásokat: Jön
rom kocsí rob
és kísérői szá
mely harsány
dörögve basít
osz alakja, m
része eléjük
utjukat zárva
a szemében, r
a meghatottá
eleje siető h
oldalt támog
álló nők és b
keresztül, mel
hája estieskt
bejártától job
számára feat
Kossuthon un
kissé görnyed
hosszu felh
keresztül két

A tiz p
kodott, az eg
Most pedig r
ben. Egész
távolban egy
rendesen egy
egymás fölött
clőtt három p
hét decis five
nak, egy ktlé
ban gyűtlmes
dég távolasá
Minden terit
következő tar
kiss, szárnys
alatta: du 5 J
oeuvre (ór
Riz a la Fina
rizz, csak mut
a la Perigord
Petits pois a
főtt zöld bor
glasz patizri
gyűtlmes, sít
felül Turin c
lábain álló
Programma de
gnir il 5 Lugl
ungheresi
alatt négyzetk
Rapsodie hong
häuser, Wag
Egmons-simfo
groise (Ráko
Kossuth, Müll

A hossz
ter magasságu
mely fölött eg
álló fehér ro
rián a piros f
vedtarabok lu
más darabok
keresztalaku s
trikolort tünt
a falak egész
zöld, fehér, pi
féle címerek v
magyar nemz
terem széless
röl szintén tu
alá. A bejárat
van elhelyez
asztaffó mög
van Turin vár
lejjeb széles k
szukás kerek.
harántul elhely
sítve, melynek
Lajos“ arany
zászlótól körül
nagyszerű ké
mas, hogy em

Kevéssel
gig a termet,
ugrálnak a sz
Kossuthot, ki
asztaffó felé
fia is kijött,
Kossuth Ferenc
lokkal, fénylő
részeg kell
típus.

Mit után
lyét az aszt
Helyé és a tá
városi zenekar
mellett. Minden
tekintgetve, ho

lokzatnak majdnem középig emelkedő két korinthusi oszloppal három részre osztott hatalmas bejárat van, fölötte háromszögű metóppal. Erre egy vonalban négy nagy ablak következik; az ablakok fölött egy nagy, az egész homlokzat hosszában elnyúló háromszög alakú metóp terjeszkedik. A bejárat két oszlopa között az előcsarnok szemközti falán a Kossuthot üdvözlő felirat díszlett, magyar nemzeti színű zászlóktól körülveve.

Kevéssel háromnegyed kettő előtt Polónyi képviselő felállott a lépcsőzet és rövid beszédet intézett a jelenlevő magyarokhoz, melyben kéri őket, hogy Kossuth beszédje alatt lehetőleg csendesen viseljék magukat, hogy az öreg urat lehetőleg kimélni kell. Aztán elmondta, hogy az asztalok felső részeit, közel az asztalfőhöz, először a birák, aztán a honvédek s végre a hírlapírók foglalják el nejeikkel együtt; a többiek aztán belátásuk szerint helyezkedjenek el.

Alig fejezte be Polónyi ezen utolsó, tetszést épen nem arató szavait, midőn látjuk, hogy az egyes csoportok, melyek a parco del Valentino és a pavillon közt szétszórva állottak, egyszerre mozogni és a pavillon felé erősen hullámszerűen kezdenek. Csakhamar halljuk a kiáltásokat: Jön Kossuth! Kossuth jön!! Két-három kocsi rohogott gyorsan felénk, melyekből Kossuth és kísérei szállottak ki. Hallottad csak volna az éljenzést, mely harsányan ezer torokból kétszeresen-háromszorosan dörögve hasította a levegőt, midőn Kossuthnak tisztességes alakja, Ruttkaynéval balján, feltűnt. A társaság nagy része eléjük sietett és nagy félkört képezve, mintegy utjukat zárva, rázendített a Szózatra. Mindenki, könnyel a szemében, résztvevett az éneklésben. Befejeztével Kossuth a meghatottság hangján pár köszönő szót mondott az eléje siető honfitársainak és aztán hajadon fővel, két oldalt támogatva, a pavillon felé ment a jobboldalon álló nők és halfelől álló férfiak sorfalat képező tömegén keresztül, mely folytonosan éljenzte és aki tehetett, ruhája csücskét érintette. Kossuth a pavillon belsejében, a bejáratnál jobbra, egy fényesen feldíszített, tisztán az ő számára fentartott kis terembe vonult. Hát bizony Kossuthon meglátszik a 86 év nyoma: tisztességes alakja kissé görnyedt, szép piros arcát fehér ősz szakáll körüli, hosszú fehér haj fedte szép fejét, melyből szemtövegen keresztül két gyenge fényű kék szem néz felénk jóságosan.

A tíz perc alatt, míg Kossuth szobájában tartózkodott, az egész társaság elhelyezkedett az asztalok köré. Most pedig nézzünk széjjel az óriási teremben. Egész hosszában öt főasztal vonul két méternyi távolban egymástól. Az asztaloknál egy-két férfi között rendszeren egy nő áll. Minden személy előtt három tányér egymás fölött, felül szalvéta, rajta zsemlye; a tányérok előtt három pohár, kettő megfordított csengetyűalakú; hét decis üveg vörös borral, fűds cukorral fekete kávéval, egy külön pohárban jégdarabok. Lábas üvegtálakban gyümölcs: alul barack, rajta cseresznye. Tíz-tíz vendég távolságban egy üvegtál, telerakva süteménnyel. Minden teríték mellett egy, kétlevelű menükártya a következő tartalommal: külső lapján „Menü, melyet egy kis, szárnyas angyal tart egy felszállagozott lánssal, alatta: du 5 Juillet (zsője) 1889. Négyzetkeretben: Hors d'oeuvre (ör dövr: disznósajtfele, kevés saláta és vaj); Riz à la Financière (riz a la finanszier: keményre főtt riz, csak mutatványul körítve hússal); Filet de boeuf à la Périgord (filé dö böf a la Périgord: jó marhaszelet); Petits pois à l'Anglaise (pti poa a langléz: keményre főtt zöld borsó; mellékletül a szelethez); Glace-Pâtisserie (glasz patiszri: fagyalt süteménnyel); dessert (deszér: gyümölcs, sütemény, fekete kávé). A harmadik oldalon: felül Turin cimere a hosszában csíkos mezőben hátulról lábain álló bikával (toro = bika; Torino). Lejjebb: Programma dei pezzi musicali che la banda civica eseguirà il 5 Luglio 1889 durante il déjeuner offerto dagli ungheresi al venerande patriota Kossuth Lajos. Ez alatt négyzetkeretben a zenedarabok következnek: 1. 2-ma Rapsodie hongroise Liszt (?) 2. Simfonia nell'opera Tannhäuser, Wagner. 3. Invitation à la valse, Weber. 4. Egmons-simfonia, Beethoven (Béthófn). 5. Marche hongroise (Rákoczy Induló), Berlioz. 6. Magyar induló Kossuth, Müllertől."

A hosszú terem két oldali fala a földtől négy méter magasságban a r g á s z i n ű szöveggel van bevonva, mely fölött egy másik, piros színű, csupa félkörökből álló fehér rojtos draperia csüng. A halványsárga draperián a piros félkörök sarkától a földig fenköralaku szövatarabok húzódnak, közöttük s velök kapcsolatban más darabok keresztalakban. Három fenkö- és három keresztalakú szövatarab magyar nemzeti piros-fehér-zöld trikolorot tüntet fel. Ezen öt méter magas díszítés fölött a falak egész hosszában körülbelül egy méter széles zöld, fehér, piros szalagok vonulnak. E fölött aztán különféle cimerek vannak felaggatva, mindegyik oldalon két, magyar nemzeti színű zászlócskával. A boltozat alatt a terem szélességében 24 vászondarab van huzva, melyekről szintén temérek sok különféle színű kis zászló csüng alá. A bejárat fölött van a karzat, hol a városi zenekar van elhelyezve. A bejáratnál szemközti levő falon, az asztalfő mögött, két nagy ablak között, egészen felül van Turin város cimere: két mezőben arany sárga bika, lejjebb széles kék posztó közepén Kossuth arcképe hosszú kerek, aranyozott rámban. A Kossuth-kép alatt, harántul elhelyezett ruddal nemzeti színű zászló van erősítve, melynek piros-fehér-zöld mezején: „Eljen Kossuth Lajos“ aranybetűs felirat olvasható, köröskörül sok apró zászlótól körülillengve. Az óriási terem valóban impozáns, nagyszerű képet nyújt s a legnagyobb mértékben alkalmas, hogy emelő hangulatot keltsen.

Kevéssel két óra előtt hatalmas éljenzés zúgja végig a termet, mindenki felől az asztaltól és sokan felugrának a székekre, férfiak, nők egyaránt, hogy lássák Kossuthot, ki Hely és Törs képviselőktől vezetve az asztalfő felé megy, utána Ruttkayné. Később Ferenc fia is kijött, kit szintén hatalmas éljenzéssel fogadtak. Kossuth Ferenc szép magas férfi, elül kissé kopasz homokkal, fénylő fekete hajjal, hosszú bajszszal. Igazi méretség kell hozzá ráfogni, hogy magyar; igazi olasz típus.

Miután Kossuth Lajos elfoglalta helyét az asztalfőn smellett jobbról-balról Ruttkayné, Hely és a többi választottak, elkezdődött az ebéd a városi zenekar által játszott Liszt-féle magyar rhapsodia mellett. Mindenki lázasan evett, folytonosan Kossuth felé tekintgetve, hogy mit tesz, mivel beszél, hogy nem áll-e

már fel, miután tudtuk, hogy beszélni fog. Félháromkor erős harsonzó rezgett a termen végig; mindenki felémelte fejét és az asztalfő felé nézett. Hely felállott és beszélt, de oly halk hangon, hogy beszédjéből még azok is, akik tőle alig husz lépésnyire álltunk, egy szót sem hallottunk. Tehát ő beszélt, mi meg tovább ettünk, egész figyelmünket tárgyainkra fordítva, miközben erősen csörgött a sok kés, villa és boros pohár a termen végig. Az asztalfő jobb oldalán levő oldalterem ajtaja fölül ujjabb, sokkal erősebb harsonzó halszik, a harsonzó ismétlődik és falrengető éljenzés viharzik: Kossuth áll és beszélni készül. A csörömpölés még zavarja a csendet, igen sok tisztelt kirándulónak a figyelme még erősen a tárgyára tapad, dacára, hogy Kossuth már beszél az ő rokonszenves, jóságos hangján, nyájasan, halkán, mint ahogy a nagyapa az ő unokáihoz szokott beszélni. Egy intésre a feketébe öltözött, elegáns megjelenésű kellersereg kikutródik a teremből, az egyes éhes gyomrok megadják magukat, a csend helyreáll, Kossuth szava hallhatóbbá lesz, minden fej osztatlan figyelemmel feléje fordul, még kezünket is a fölünkre téve, hogy minden szavát felfogjuk, mely mindinkább nyer erőben és csengésben.

De mi ez? Higyejek szememnek? Hisz ez a Kossuth, aki most hozzánk beszél, egy féjjel magasabb annál a Kossuthnál, akit csak az imént két oldalt segítőleg karon fogva a terembe bevezettek. Egyenesen, mint egy ifjú, áll ott piros arcával, melyet ősz szakáll körít, és egyenes fővel, melyet fehér haj takar. Beszédjének egyes helyeit mérsékelt gesztussal kíséri, de hangja minden pillanattal éreesebb, csengőbb, melegebb és pathetikusabb lesz. Arcod, szemed, lelked rajta csüng, minden szavát möhön nyeled és pillanatonként azt hiszed, hogy csak álmodol. Olykor-olykor, ha nem nézed ez ősz fejet, azt hiszed, hogy 35-40 éves ifjú ember beszél előtted, és önkénytelenül gondolsz az időre, midőn lángszavával egy egész nemzetet fölrazott, hogy szabadságért élni-halni tudjon. Mikor arról szölt, hogy most már nem érzi magát hontalannak, mert látja, hogy nemzete, habár érdemetlenül, szeretettel csüng rajta, mindegyikünk szemébe köny szöket, koros férfiak sirtak és a legdrágább gyöngyök, a szeretet és ragaszkodás könyei, hullottak a porba. Majd a lelkesültség viharra tört ki, midőn felémelt homlokával, ifjúi lévvel érces, férfias hangon mondá: hogy ő hű marad elveihez. Majd a nők magasztos hitvatásáról szölt az ilhlettség hangján. Szavait áhitattal hallgattuk és senki sem gondolt arra, hogy kormány-parti-e vagy függetlenség, valamennyien ugyanazon egy haza édes testvéreinek és szerető fiainak tartottuk egymást.

A másfél óráig tartó beszéd befejező szavai és az azokat követő éljenzés után a zenekar rázendített a Kossuth-indulóra. Frenetikus taps jutalmazta ezért a derek olaszokat. Oly viharosan hangzott a taps, az éljenzés, az ujjra, a da kápo, hogy az egész indulót még egyszer végig kellett játszaniok. Az alatt a közönség jó nagy része az asztalfőhöz sietett, hogy Kossuthal kocintson. Ily módon pár száz pohár feltékenyen örzött ereklve magaslatára emelkedett. Duplán meg lettek fizetve: árukat a kellersereg meg Szönyo ur is elfogadta. Eszme mellett anyagiság.

Fél öt felé jött Turin városának polgármestere Bolati és Sineo uraktól kísérvé, Kossuthnak közelében foglaltak helyet, erős tapsolás és éljenzés között. A trombitásó elharsanása után a polgármester felémelkedett és lelkesült és lelkesítő hangon a következő beszédet mondta:

„Hölgyeim és uraim! Mélyen meghatva a szívélyes fogadtatás által, melyben engemet és kartsáimat részecskéket, igen szerencsésnek érzem magam, hogy önöknek Turin városának üdvözlötét hozhatom, a mely büszke arra, hogy ma megvendégelheti a magyar nemzet virágát, a melynek önök értelmisége, ereje és — önök hölgyeim — nemessége, bája, élő költészete. Az üdvözlöt, melyet önöknek hozok, a barátság üdvözlöte, a mely szívből jó. Turin önökben nemcsak az óhajtott vendégeket látja, hanem azon nemzet fiait, melynek Itáliával közös színei vannak a saját zászlaján, mely előtte leg-szebb; azon nemzetét, melynek közös aggodalmái és reményei, fájdalmái és aspirációi valának, azon nemzet fiait, amely bátor férfiakat küldött, hogy Italia függetlenségéért küzdjenek; csupán csak Türr és Tüköry tábornokok neveit említem meg. Turin ezenkívül megemlékszik, hogy más kötelekei is vannak, melyek őt Magyarországhoz fűzik: és az a tiszteletreméltó, igen tisztelt és jeles Kossuth. A lelkesültség, mellyel lovagias országok egykori kormányzóit jöttek üdvözölni, fényes tanujele hálájoknak.

A hálás nemzet a legfényesebb sorsot érdemli, és én bízva Magyarország sorsában, Turin városa nevében kívánom azt és poharamat Kossuth Lajosuk egészségégre emelem.“

Az éljenzéssel és evvívakkal többször megszakított beszéd befejeztével a zenekar a Rákoczy kezdte huzni nagy bravurral és élénkséggel. De már erre igazi tombolás következett: hallatlan taps és éljenzés, kendőbogatás. Aki csak hozzáférhetett, mind kocintott a polgármesterrel. A pezsgő bőven folyt. A lelkesültség nem ismert határt. Csakhamar nagy csoport verődött össze nőkből és férfiakból Kossuth asztala közelében és elkezdte gyönyörű harmoniában a „Kossuth Lajos azt izente“ — utána a „Szózat“ot ismerű dallamával; a többi közönség kísérvé. Valóban lelkes, magasztos hangulat ez; emléke az ember teljes életére vesődik be a lélekbe.

Fél hatkor, midőn az eső, mely öt óra felé erős villámlás közt csak úgy zuhogott, végre elállott, Kossuth kettőfel karon fogva, hatalmas éljenzések között a nagy teremből a bejárat jobb oldalán levő kis szobába vonult, már most fénylő, ragyogó szemeket vetve a sorfalat képező, lelkesen éljenző magyarokra. A nagy társaság, között a nők szép rózsacsokrokkal a kezükben, kifelé vonul a pavillon elé, hogy magát, Kossuthal az élén, levétesse. A nagy vihar után szépen kiderült idő nagyon kedvezett a levételnek, melynél trombitásó figyelemzetett a nyugodt állásra.

Midőn Ambrosetti ur készen lett a levétellel, Kossuth kocsijába szállt. A zemplénmegyeviek, az általános lelkesültség közepette előjogot érezvén, vagy tizen gyorsan odaugrottak a kocsihoz, kifogták a lovakat, leszállították a kocsiat és nagy sebességgel vitték a kocsiat a város felé. De csakhamar visszatértek vele,

ugy látszik, nem tudták az utat. Miután Kossuth a rendes fogaton, dörgő éljenzéktől kísérvé elrobogott, a közönség, még mindig a lelkes hangulat alatt állva, lassan oszladozni kezdett. Egy része egyenesen a városba ment, más része pedig a pavillonhoz közellevő középkori vár megtekintésére indult. Az utóbbiakhoz én is csatlakoztam.

—CS—n.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

T. Szerkesztő ur!

Olvasom a budapesti lapok szombati számában, hogy egyik ottani járásbírósg több mint ötven felet megbüntetett a vasárnapi munkaszünet megszegése miatt. Rá másnap éppen nagymiséről jövet végig megyek negyedmagammal az iskola-utcán, hát az ottani legnagyobb kereskedő kapuja előtt áll az utcán egyik szállító társzekere s elfoglalva a gyalogjárókat is, ugyancsak pufogatja feléle különféle hordókbán és ládákbán az árukat. Innen a menet a városháza mellett, a kapitányság ablakai alatt, a nagyutcaára siet s tele székekkel megáll két, ottani divatárus boltja előtt s a templomból haza távozó nagy közönség épülésére különféle utánozhatlan alkalmi káromkodás mellett rakja le a székeket.

Tudtommal Zomborban is érvényes az 1868. évi 53. törvénycikk 19. §-a, melynek betűje szerint: „Vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka fölfüggesztendő.“ A tilalom megszegőre az 1878. 40. kihágási t. c. 52. §-a 100 frt bírságot ró ki s az 1880. évi 37. t. c. 40. §. 5. pontja az ebbeli panaszokat a járásbírósg illetékessége elé rendeli.

A vasárnap illetén megszegése napirenden levén, a kapitányságnak hagyjuk a jelentéstételt; különben is azt hisszük, szebb is, jobb is, de elég is lesz, ha megkockáztatunk a szállítókhöz néhány megszívlelésre méltó komoly szót. Mert őket végre is nem vonhatni egy kalap alá a fahordó paraszttal.

Ugy a szállító, mint az érintett három üzlet-tulajdonos, városunk azon elenyésző kisebbségéhez tartozik, melynek a vasárnap nem ünnep; tehát ennyiből, vagyis önmaguk miatt, dolgozhatnak vasárnap. Igen ám, csak hogy ők nem dolgoznak, hanem dolgoztatnak, még pedig keresztény rabszolgáikkal, akiknek ugyan a törvény szerint nem kötelesség vasárnapjukon szolgai munkát végezni, de akiket ők szonika elcsapnak, ha nem állnak rá már belépéskor arra, hogy gazdájuk parancsára mindenkor készek megszejteleníteni azt a vallást, amelyik Zombor mind a 26,000 lakosának (néhány száz nem keresztényt kivéve) munkaszünetül rendeli a vasárnapot.

Nem akarom keresni sem azt, vajjon miért látja jónak a szállító éppen az ünnep legszentebb óráiban, éppen a templomból kijövet, elörobogatni tele társzekereit; sem azt, hogy mennyiben s milyen ráfogásokkal tudná ezen dolognak „elkerülhetlenül szükséges“ voltát a járásbírósg előtt igazolni. Én csak apellálék a zsidóságnak ildomossági érzékére és tapintatára s egyéb fel-lépés előtt arra kérem őket, ne cibálják türhetlen kihívások által ezt az ügyet szönyegre; hanem provokálás helyett tisztelvényt az a nagy többséget, melytől élnek, tegyék meg azt meghurcolás nélkül, amit más városokban is megtesz minden tisztességtudó nem keresztény, hogy szükségtelen vagy elhallasztható szolgai munkát keresztény cselédek által vasár- és ünnepnapokon legalább nyilvánosan ne végeztesse.

Ennyit járásbírósg nélkül is elvár, mert megérdemel tőlük, az a kathedra, melyhez az antiszemizmus zavaros napjaiban sohase apelláltak hiába.

Zombor, 1889. szeptember 15.

A négy szentamú nevében:

—r—

Piaci árak Zomborban.

(Szept. 16.)

Buza mmászája	7.50—7.80 frt.	Szalonna klgreja	—70 frt.
Készreces	6.70	Zsir	—64
Róza	7.10	Só (örölt)	—14
Arpa	5.50—5.70	Só nagyban	—11.5
Zab	6.—6.10	Cukor	—50
Tengeri	4.50—4.70		
Szénliszt (logf)	mm 20.— frt.	Széná mmászája	2.10—2.60 frt.
Zsényliszt	—17.—	Szálma	—60—1.—
Fehér kenyérliszt	—14.—	Túziá (kem.) kbm. 3.—	—3.50
Fekete	—11.—	„ (lágy)	—2.—
Bab	6.50	Bor (új) liter	24—28 kr.
Marhabús klgreja	30—40	„ (ó)	30—40
Juhhús	26—30	Sör	—24
Sertéshús	40—44	Ecet	5—7

Naptár.
Szeptember.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
17 Kedd	Lambert	Lambert	5 Zakarjás
18 Szer.	Kantor	Titus	6 Mihály
19 Csüt.	Konrad	Konstant.	7 Sosten
20 Pént.	Eusták	Faustin	8 Kis Asz. n.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS**
Helyettesíti:

Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

HIRDETÉSEK.

410. szám.
1889.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tekintetes kir. járásbírósa 115. számú végzése által Balázs Dániel monostorszegi lakos végrehajtó javára Simonov Páva monostorszegi lakos ellen 22 frt 29 kr tőke, ennek 1888. év június hó 7. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 18 frt 68 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság feloglalt és 400 frtra becsült 5 ik számú dunai vizimalomból, Simonov Pávát megillető 1/3 rész jutalékából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a 115/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Monostorszeg községében leendő eszközzésére 1889. évi október hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésén, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1889. évi szeptember hó 13 án

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

1796. szám.

Bérbeadási hirdetmény.

Bresztovác község határában 7408 kat. holdnyi területen, az 1883. évi XX. törv. cikk értelmében gyakorolható vadászati jog hat évre, azaz 1890. évi január hó 1-étől 1895. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra folyó évi november hó 10-én d. u. 3 1/2 órakor Bresztovác községében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alulírt községi elöljáróságnál megteudhatók.

Bresztovácban, 1889. szeptember hó 9-én.

Zányi Félix, **Frittmann Miklós,**
jegyző. 3-2 bíró.

5438. szám.
kig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztetett Gákova községében megüritült és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik. A pályázók felhivatnak, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírottnál legkésőbb szeptember hó 28-áig benyújtsák, mert az utóbb érkező pályaművek figyelembe vételni nem fognak.

Zombor, 1889. szeptember hó 7-én.

Poppovits Dusán,
főszolgabíró. 3-2

12,696. sz.
1889.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulírt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett bértárgyaknak további hasznosítása céljából ugyancsak az alább megnevezett helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénz letendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű írásbeli zárt ajánlat is 10% bánatpénz melléklendő. Vagyontalan egyének, vagy a multra nézve hátralekös régi bérlők, továbbá csőd, gyámság vagy gondnokság alatt álló egyének, az árverésben részt nem vehetnek. A részletes feltételek az illetékes kir. ispánságoknál betekintheők. Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. Haszonbérbe fog adatni: **I. Apatinban a m. kir. kincst. ispánságnál 1889. évi szept. hó 20-án d. e. 9 órakor.** 1. Szántóvái kocsmaépület 250 frt, 2. csataaljai kocsmaépület 250 frt, 3. baracskaik gyurinty csardaépület 110 frt, 4. karavukovai kamanistyei csardaépület 100 frt kiküldési árral, mindegyik bértárgy 1890. jan. 1-től 1892. decemb. 31-ig (mint kocsmaépületre szánt üzleti helyiségek de italmérségi jog nélkül.)

II. Keryján a községében 1889. évi szept. hó 19-én d. e. 10 órakor. 5. Alsó-pusztakulai sarokföld 25⁴² h. 379 frt 14 kr kiküldési árral, 1889. okt. 1-től 1895. szeptemb. 30-ig, 1/4-ed részt ugartartással. — **III. Kulán a m. kir. kincst. ispánságnál 1889. évi szept. hó 18-án d. e. 9 órakor.** 6. Osztopári volt ispáni pötkert 1⁰⁹ h. 16 frt, 7. pacséri Pocska-féle szőlőföld 3²⁰⁹ h. 53 frt 54 kr, 8. pacséri Pocska-féle szőlőföld 3²⁵ h. 54 frt 25 kr kiküldési árral, mindegyik bértárgy 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig, 9. Veprováci vadászati jog 619⁶⁷² h. 30 frt kiküldési árral, 1890. jan. 1-től 1895. dec. 31-ig adatik haszonbérbe. Szeged, 1889. szeptemb. 6-án.

M. kir. államjószágigazgatóság. (Utányomat nem díjaztatik.) 2-2

8. szám.
1889.

Pályázati hirdetmény.

A rác-militicsi róm. hath. német ajku népiskolájánál lemondás folytán megüritült tanítói állomásra **f. évi október hó 1-ig** pályázat nyitattik.

Ezen állomás javadalmi a községi pénztárból előleges havi részletekben fizetendő o. é. 400 frt készpénzbeli fizetés és 50 frt évi lakbér, esetleg természetbeni szabad lakás, a mely fizetését a megválasztott tanító a vasárnapi és ismétlő iskolát is tartani köteles. Kántori teendőkhöz és zenében jártasak előnyben részesülnek.

A pályaműveket Rt. Rónay István ur ker. eszperhez Prigl. Szt. Ivánra (Bács megye) küldendők. Rác-Militicsen, 1889. szeptember hó 9-én.

Deim Lipót
plébános, iskolaszéki elnök. 3-2

1797. szám.

Bérbeadási hirdetmény.

Bresztovác község tulajdonát képező, eddig nagyvendéglőül használt, 5 szoba, 1 konyha, 2 kamra, 1 fűszer, 1 pince, 2 istálló és 2 padlásból álló épület a hozzá tartozó udvar és kerttel, 1890. évi január 1-étől 1892. évi december hó 31-éig terjedő 3 évi időtartamra **1889. évi szeptember hó 29-én d. u. fél 4 órakor** Bresztovác községében nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Kiküldési ár 350 frt, melyből 10% készpénzben bánatpénzül az árverés megkezdése előtt letendő. A többi árverési feltételek alulírt elöljáróságnál megteudhatók.

Bresztovác, 1889. évi szeptember hó 9-én.

Zányi Félix, **Frittmann Miklós,**
jegyző. 3-2 bíró.

1049. sz.

Bérbeadási hirdetmény.

Turia község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező Ferencsatornai, devecseri és Belyanszky-barai halászati jog, az 1888. évi XIX. t. c. betartása mellett, három egymás után következő évre, vagyis 1890. évi január hó 1-től bezárólag 1892. évi december hó 31-ik napjáig terjedő időre a község nagytermében **f. évi október hó 1-én délelőtti 9 órakor** szóbeli árverés útján bérbe fog adatni, melyre azonban az árverés kezdete előtt kellő bánatpénzzel és megkívántató bélyeggel ellátott zárt ajánlatok is elfogadottnak.

A fenti halászati jog a Ferencsatornán külön, a devecseri és Belyanszky-barán pedig együttesen adatnak ki.

Árverezni óhajtok kötelesek a Ferencsatornai halászat után megállapított 500 frtnak, a devecseri és Belyanszky-barai után megállapított 200 frtnak 10%-át készpénzben, az árverés kezdete előtt letenni.

Az egy évi haszonbér az árverés befejezése után azonnal, jövőre pedig az évet megelőző október hó 1-én fizetendő le.

A bánatpénz az első évi bérletbe be lesz számítva. Az árverés egyéb feltételei a községjegyzői hivatalnál naponta, a hivatalos órák alatt betekintheők. Turian, 1889. évi szeptember hó 3-án.

Sztojkovits Vazul, **Medurits János,**
jegyző. 3-3 bíró.

5824. szám.

Zombori kir. ügyészségtől.

k. ü. 1889.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumnak 32,200. ex 1889. I. M. számú magas rendelete alapján közhírré tétetik, miszerint a zombori kir. tszéki fogház cseréptetőzetének átrakása és javítása, a fogház torony tetőzetének helyreállítása és bádoggali újbóli fedése, egy villámhárítók helyreállítása és kémény javítása körül szükségelt cserepező-, ács-, bádoggal-, kőműves- és lakatosmunkák, valamint a szükséges anyagok szállításának biztosítása céljából a **zombori kir. ügyészség hivatalos helyiségében 1889. évi szeptember hó 29-én d. e. 9 órakor** zárt írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolt árlejtés tartatik, melyre a vállalkozni óhajtok ezennel meghivatnak.

Kiküldési ár: 1236 frt 90 kr, bánatpénz: 124 frt; zárt írásbeli ajánlatok a bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtés megkezdéseig nyújthatók be. Árlejtési feltételek és műszaki iratok a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél betekintheők.

A zombori kir. fogházban elhelyezett rabok közül napszamos munkások, egy esetleg található szakmunkások vállalkozónak díjért a szabályok betartása mellett rendelkezésre bocsájtatnak, az igényelt munkások száma az ajánlatba megjelölendő és a fizetendő napidíj mennyiségére szinte ajánlat teendő.

Zombor 1889. évi szeptember hó 7-én.

Kir. ügyész helyett:

Dr. Millassevits,
kir. alügyész. 3-2

Vendéglő bérbeadás.

Zomborban a vármegyeház terén, annak közvetlen szomszédságában levő, az „**arany horoghoz**” címzett

vendéglő,

melyben a vendégszobákon kívül tágas udvar, istálló és felszerelt, kedvező feltételek mellett egy vagy több évre bérbe adandó. Közlelőbbi értesítéssel szolgál a tulajdonos

Özv. Koratpatinszky Teréz
Zomborban, a vármegyeház terén

HIRDETME NY.

Az alóljegyzett igazgatóság választmányának 1889. évi augusztus hó 31-én kelt határozata folytán a takarékbetétekre vonatkozólag **f. é. szeptember hó 1-étől** kezdve, további intézkedésig következő szabályok szolgálnak:

1. O. é. 1000 frton felüli betétek, melyek **legalább** egy évig az intézetnél érintetlenül hagyatnak **évi 6%-al** kamatoznak, csak hogy azok felvételét egy háromhavi felmondási időnek kell megelőznie. Azon esetre, ha a betevők eme feltételt be nem tartják, úgy az ilyen betétek **5%-al** kamatoznak. Az összes eddigi **6%-os** o. é. 1000 frton felüli betételek a fenti felmondási feltételekhez kötve, ezen kamatokat megtartják.

2. Tekintet nélkül az összegre szóló betétek, melyek az intézetnél 6 hónapon át érintetlenül hagyatnak **5%-al** kamatoznak és melyekre nézve az üzletrend szerinti felmondás kötelező. Az összes eddigi **5%-os** betételek ugyanily felmondási feltételek mellett megtartják ezen kamatlábat.

3. Határozatlan időre vagy folyó számlára szóló betétek **4 1/2 %-al** kamatoznak.

4. Az összes takarékbetétek azon előnyben részesülnek, hogy a kamatozás közvetlenül a betevést követő napon veszi kezdetét és tart a felvétel napjáig, mely egész időtartamra a kamatok számíttatnak.

5. A betétek folytán lerovandó törvényszerű **10%** kamatadót az intézet továbbra is sajátjából viseli és így a betevők e címen semmiféle adót nem fizetnek.

Zomborban, 1889. évi augusztus hó 31-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

Zombor, 1889. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Egés...
Fél...
Negye...
A lap...
külden...
nek...
dor...

Egyes szá...

hús kilóját...
krért veszt...
vándulása...
pontjából...
nem úgy...
A mé...
rencia anny...
száros, mi...
levágandó...
módon bizt...
más, mint...
az értékte...
a kimért h...
fajta, vén...
fogyasztás...
vándulhatj...
lizott marh...
az ilyen...
pestre is...
várhatjuk...
vágjanak...
Nálunk...
letnek való...
elégítő, ter...
ban minde...
esetben ne...
tűdő és egy...
A hús...
vagyis a pu...
tétkelen...
szeszélyére...
azt, amit...
gyed-ötöd...
az áron, an...
vezményzet...
e dologban...
hogy a vag...
a kisfogyasz...
tűlfiteti és...
Nem ki...
Bécsben, 3...
nék azzal...
mellett a f...
a szűgy és...
osztályu, a...
VI-od osztá...
volna az ara...
denki olyat...
állhatnának...
a nyomtaté...
Az olesőbb...
szegényebb...
nos húsár...
aztán nem...
ár egyform...
alul ajándé...
túl lesz fizet...
A mosta...
sohasem tud...
mert nem tud...
ban hány de...
lan cubakot...
Ha legal...
rosokra elő...
rá sem előny...
egy áron ad...
finomabb ré...
selejtesebb...
ságos és hely...
mellett, azon...
polgárokra, h...
tőleg ugyan...
tékénél több...
nék. Viszont...
szemrehány...
ságtalan s mi...
elmaradhatlan.